

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ 2/2548

วันพุธที่ 22 มิถุนายน 2548 เวลา 14.00 น.

ณ ห้องประชุมสีปพนนท์ เกตุทัต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
2. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
3. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
4. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
5. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
6. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
7. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
8. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	กรรมการ
9. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายสกล บุญคำ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
10. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
11. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นางศรีวิการ์ เมฆวัชชัยกุล รองเลขาธิการฯ แทน)	กรรมการ
12. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นางดวงทิพย์ สุรินทาธิป ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ แทน)	กรรมการ
13. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (นายสมพงษ์ ชาตะวิถี รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา แทน)	กรรมการ

14. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นางสาวสิริมา ปรียาวงศากุล ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมท้องถิ่น แทน)		กรรมการ
15. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสุวรรณี คำมั่น ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมและ คุณภาพชีวิต แทน)		กรรมการ
16. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นางอรวรรณ ชยางกูร ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณ ด้านสังคม 1 แทน)		กรรมการ
17. ปลัดกระทรวงแรงงาน (นางสาวอัสนียา ชุมชนศิริวัฒน์ รักษาการผู้อำนวยการ กองแผนงานและสารสนเทศ แทน)		กรรมการ
18. นางสาวจันทร์เพ็ญ	แก้วเชียงใต้	กรรมการ
19. นายมานะ	สุดสงวน	กรรมการ
20. นายอนุชากร	มาศจมาดล	กรรมการ
21. นายธนา	เบญจาทิกุล	กรรมการ
22. นายวิฑธยา	บริบูรณ์ทรัพย์	กรรมการ
23. นายวินัย	สะมะอุน	กรรมการ
24. นายพงษ์	दनานนท์	กรรมการ
25. พระราชครูวามเทพมุนี		กรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	กรรมการ
27. ศาสตราจารย์สุมน	อมรวิวัฒน์	กรรมการ
28. ศาสตราจารย์ทักษิณา	สวนานนท์	กรรมการ
29. รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภาร์	กรรมการ
30. นางพริ้มพราย	สุพโปฏก	กรรมการ
31. นายอำพล	จินดาวัฒน์	กรรมการ
32. นายทองอยู่	แก้วไทรฮะ	กรรมการ
33. ศาสตราจารย์วิจิตร	ศรีสอ้าน	กรรมการ
34. นายสุวัฒน์	เงินจำ	กรรมการ

35. นายวิศิษฐ์	ศรีวิชัยรัตน์	กรรมการ
36. นายสมชัย	วุฒธิปรีชา	กรรมการ
37. รองศาสตราจารย์วีริยะ	นามศิริพงศ์พันธ์	กรรมการ
38. ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	กรรมการ
39. นายพิสิษฐ์	ณ พัทลุง	กรรมการ
40. นายสุทธีนันท์	ปรัชญพฤทธิ	กรรมการ
41. นายพารณ	อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ
42. นายมานิจ	สุขสมจิตร	กรรมการ
43. นายกฤษณพงศ์	กীরติกร	กรรมการ
44. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	กรรมการ
45. นายชิงชัย	หาญเจนลักษณ์	กรรมการ
46. นางจรวพร	ธรณินทร์	กรรมการ
47. เลขาธิการสภาการศึกษา		กรรมการและเลขานุการ
48. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันท์)		ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

1. นายประเวศ	พุ่มพวง	ติดภารกิจ
2. พระเทพโสภณ (ประยูร ธรรมจิตโต)		ปฏิบัติศาสนกิจ
3. พระราชเมธาภรณ์ (แสง ธมเมสโก)		ปฏิบัติศาสนกิจ
4. นางมลิวลัย	ธรรมแสง	ติดภารกิจ
5. ศาสตราจารย์วีรุณ	ตั้งเจริญ	ติดราชการ
6. นายพิสิฐ	เจริญวงศ์	ติดภารกิจ
7. นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	ติดภารกิจ
8. นายวีระชัย	วรรณีกกุล	ติดภารกิจ
9. นายมนู	อรดีดลเชษฐ์	ติดภารกิจ
10. นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	ติดภารกิจ
11. ศาสตราจารย์ชัยอนันต์	สมุทวณิช	ติดภารกิจ
12. นายวิทยา	มานะวณิชเจริญ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. นายรุ่ง แก้วแดง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายสุนัย จุลพงศธร เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
4. นายอัศศี ศรีทราชัยกุล ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
5. นายดำรงค์ ลิมาภิรักษ์ หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ
6. นายไชยศิริ สมสกุล คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
7. นายกิตติ สุทธิจิตไพศาล คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
8. นายสุวิทย์ วิเชยร์ดี ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. นางนงราม เศรษฐพานิช ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
2. นางรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
3. นายสวัสดิ์ ดีชื่น ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
4. นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
5. นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
6. นายนพพร สุวรรณรุจิ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
7. นางนิรมล กิตติวิบูลย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
8. นางสุทศศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
9. นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
10. นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร นักวิชาการการศึกษา 8ว.
11. นางสาวบุญเทียม ศิริปัญญา นักวิชาการการศึกษา 8ว.
12. นางสาวประภาพรพรรณ ไชยวงษ์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
13. นางทิพย์สุดา สุขเมธเสนีย์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
14. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ นักวิชาการการศึกษา 8ว.
15. นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ นักวิชาการการศึกษา 8ว.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ประธานกล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม
ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธาน/เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2548

ผู้ช่วยเลขานุการ (นางสิริพร บุญญานันต์) แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่าย
เลขานุการได้จัดส่งรายงานการประชุมครั้งที่ 1/2548 ให้กรรมการทุกท่านพิจารณา
รับรองแล้ว โดยมีกรรมการขอแก้ไข และฝ่ายเลขานุการได้รับแก้ไขเรียบร้อยแล้ว
ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2548

**ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา : (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ
เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549-2559)**

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา (นางรุ่งเรือง สุขาภิรมย์) นำเสนอ
(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ
กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2549-2559) สรุปได้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ
เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2548-2557) ในการ
ประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548 โดยมี
สาระสำคัญของเอกสารประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นิยามและความหมาย ขอบเขต
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการดำเนินงานการจัด
การศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการของยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มี
ความสามารถพิเศษ โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาปรับปรุงยุทธศาสตร์
ตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม และนำมาเสนอเพื่อพิจารณาในการประชุมสภา
การศึกษาครั้งที่ 2/2548

สาระสำคัญของข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ให้
ครอบคลุมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากกระทรวงศึกษาธิการ

2) ควรเพิ่มเติม กลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนว่าครอบคลุมกลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ ด้านช่างต่างๆ ในการศึกษาทุกระดับ/ประเภท 3) ควรปรับระยะเวลาในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนอื่นๆ 4) ให้ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมมาตรการต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ การเปิดโอกาสให้องค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างแรงจูงใจให้มีบุคคลเข้ามาเป็นผู้ดูแลหรือพี่เลี้ยง (Mentor) เพิ่มมากขึ้น การปรับแนวการจัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในลักษณะพหุปัญญา การสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษเพิ่มมากขึ้น และการเปิดหลักสูตรเกียรตินิยม (Honors Program) ควรเขียนให้ชัดเจนหรือใช้ชื่ออื่น แต่ให้มีลักษณะที่มีความก้าวหน้า ลุ่มลึก ทำทนายความสามารถโดยสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ปรับแก้ไขเอกสารตามข้อเสนอแนะของกรรมการเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ 3)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาดังนี้

1) ให้ความเห็นชอบ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ(พ.ศ.2549-2559)ที่ปรับปรุงใหม่ และให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้กระทรวงศึกษาธิการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะๆ

การพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีกรรมการขอแก้ไข ดังนี้

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ขอปรับแก้ไขเอกสาร (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ.2549-2559) ในส่วนของภาคผนวก ก หน้า 1 ข้อความ “4.2 ด้าน/สาขา ทั้งด้านวิชาการ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา) ไม่ใช่วิชาการ (ดนตรี กีฬา ทัศนศิลป์ และศิลปการแสดง และด้านช่างต่างๆ” เป็น

“4.2 ด้าน/สาขา ทั้งด้านวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และด้านความสามารถเฉพาะ เช่น ดนตรี กีฬา ทัศนศิลป์ ศิลปการแสดงและด้านช่างต่าง ๆ”

เนื่องจากราชบัณฑิตยสถาน มีการจัดสาขาวิชา ดนตรี ทัศนศิลป์ ศิลปการแสดง งานช่าง วิทยาศาสตร์การกีฬา ถือเป็นศาสตร์ทั้งสิ้น ซึ่งมีราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกอยู่ในสำนักที่เกี่ยวข้องแล้วในบางสาขา

รองศาสตราจารย์ชนะ กสิภาร์ ขอให้พิจารณาเพิ่มเติมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษประเภทอาชีวศึกษาในสาระของ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับการศึกษาระดับอื่นด้วย

มติ

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบ ดังนี้

1. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549-2559) ตามที่เสนอ และให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้กระทรวงศึกษาธิการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานต่อไป
2. ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะๆ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา : (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง) นำเสนอ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา สรุปได้ดังนี้

สืบเนื่องจากกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามีอำนาจหน้าที่ “วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ...เพื่อการพัฒนา นโยบาย และแผนการศึกษาของชาติ” และกำหนดให้สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษามีอำนาจหน้าที่ “จัดทำข้อเสนอ นโยบาย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้อง...”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดทำ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร

บทความ งานวิจัย และนโยบายของรัฐ เพื่อประมวลและสังเคราะห์ความรู้
 2) ดำเนินการวิจัย 2 เรื่อง คือ การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาระหว่างปี พ.ศ.
 2543-2546 และ การวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษา
 3) จัดทำ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา และนำไปประชุมระดมความคิดเห็น
 จากกลุ่มนักวิชาการ 2 ครั้ง 4) นำผลจากการประชุมมาปรับแก้นำเสนอที่ประชุม
 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา 2 ครั้ง และ 5) นำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการสภา
 การศึกษา คณะที่ 5 คณะอนุกรรมการด้านวิจัย ติดตาม และประเมินผล เพื่อ
 พิจารณา (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา 2 ครั้ง ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ความ
 เห็นชอบและให้นำเสนอ (ร่าง) นโยบายดังกล่าวต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาให้
 ความเห็นชอบ

ข้อค้นพบจากการดำเนินงานข้างต้น พบว่าระบบการวิจัยทางการศึกษาของ
 ไทยยังมีปัญหาหลายประการ ได้แก่

1) ทรัพยากรเพื่อการวิจัยทางการศึกษามีน้อย เมื่อพิจารณาข้อมูลของ IMD ปี
 2547 พบว่า ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยต่อ GDP ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้าน
 การวิจัยเพียงร้อยละ 0.25 ต่อปี เป็นลำดับที่ 40 ใน 60 ประเทศ และค่อนข้างต่ำเมื่อ
 เทียบกับประเทศสาธารณรัฐเกาหลีร้อยละ 2.53 ต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของงบประมาณการวิจัยการศึกษาต่องบประมาณ
 รายจ่ายด้านการศึกษาพบว่าร้อยละของงบประมาณดังกล่าวในปี 2545 เป็นร้อยละ
 0.41 และเพิ่มเป็นร้อยละ 1.10 ในปี 2548 ซึ่งหากเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 งบประมาณวิจัยในปี 2549 จะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ
 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

นอกจากเรื่องงบประมาณแล้ว ข้อมูลเรื่องจำนวนนักวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า
 สัดส่วนนักวิจัยต่อประชากร 1,000 คน ของประเทศไทยมีเพียง 0.51 เท่านั้น หาก
 เทียบกับประเทศญี่ปุ่นซึ่งเท่ากับ 7.02 (ข้อมูล IMD พ.ศ. 2547)

2) ผลงานวิจัยทางการศึกษามีน้อย ไม่มีคุณภาพ ไม่เอื้อต่อการพัฒนา
 ประเทศ ทำให้ขาดความรู้และนวัตกรรม อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษา ซึ่ง
 จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และจากข้อมูลของสำนักงาน
 คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติพบว่าผลงานวิจัยที่มีระดับดีมาก มีเพียงร้อยละ 1.25
 ส่วนใหญ่ผลงานจะอยู่ในระดับพอใช้คือร้อยละ 53.66

3) นักวิจัยทางการศึกษามีคุณภาพมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความ
 ต้องการของประเทศ ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

พบว่า ไม่มีนักวิจัยดีเด่นสาขาการศึกษา ระหว่างปี 2527-2547 และข้อมูลผู้สำเร็จ การศึกษาสาขาวิจัยการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัย ของรัฐปี 2545 มีเพียง 58 คนเท่านั้น

4) ประชาคมการวิจัยทางการศึกษาไม่มีพลังที่เข้มแข็ง ยังไม่มีการร่วมมือกัน ทำการวิจัย เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถตอบปัญหาความต้องการของสังคมได้

5) การบริหารจัดการงานวิจัยทางการศึกษามีประสิทธิภาพน้อย ยังไม่มีกลไก การบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อสร้างคุณภาพงานวิจัยทางการศึกษาที่ชัดเจน และขาด กระบวนการประสานและพัฒนาระบบฐานข้อมูลและแหล่งความรู้เพื่อสนับสนุนการทำ วิจัยทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอ เสนอ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษา โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย

วิสัยทัศน์ คือ การวิจัยทางการศึกษาไทยมีความเป็นระบบและได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ สามารถพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการ แข่งขันของประเทศให้เข้มแข็งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ 1) เพื่อให้มีการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม 2) เพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพของ งานวิจัยทางการศึกษาให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา ประเทศ 3) เพื่อพัฒนานักวิจัยทางการศึกษา อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำวิจัย และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และการทำงานอย่างต่อเนื่อง 4) เพื่อนำผล การวิจัยทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิรูป การศึกษาไทย 5) เพื่อพัฒนาระบบการวิจัยทางการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพ มี ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย ได้แก่ 1) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัยทางการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) กำหนดกรอบทิศทางการวิจัยและพัฒนาการศึกษาที่ เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ 3) เร่งรัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับการศึกษาอย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักวิจัย รวมทั้งสร้าง และพัฒนาเครือข่ายชุมชนวิชาการด้านการวิจัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและพัฒนาความรู้และการเรียนรู้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของคนไทย 6) ปรับปรุงการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาครัฐด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ

เป้าหมาย ได้แก่ 1) เพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษาของประเทศจากภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการศึกษา 2) มีการวิจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศ และบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์เข้ากับการศึกษามากขึ้น 3) ผลการวิจัยทางการศึกษาที่เผยแพร่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต้องผ่านมาตรฐานคุณภาพของการวิจัย 4) มีจำนวนบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในอัตราที่ใกล้เคียงกับที่มีในประเทศผู้นำระดับนานาชาติ 5) สร้างความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา 6) มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของผลการวิจัยที่ผลิตขึ้น 7) สร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยทางการศึกษา โดยกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ปรับระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัยอย่างเพียงพอ 2) กำหนดทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองนโยบายการศึกษาของชาติ 3) พัฒนานักวิจัยด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มปริมาณและศักยภาพของนักวิจัย 4) สร้างเครือข่าย-ชุมชนวิชาการวิจัยให้เข้มแข็ง และ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบนโยบายการวิจัยทางการศึกษาตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอ

2. ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทำหน้าที่ประสานการจัดทำแผนการวิจัยทางการศึกษาตามนโยบายการวิจัยทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศ ร่วมกับหน่วยงานการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

จากนั้น นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านวิจัย ติดตามและประเมินผล กล่าวเพิ่มเติมว่าปัจจุบันสถานภาพการ

วิจัยของประเทศยังเป็นปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งมีปัญหาทั้งทางด้านจำนวนผลงานวิจัย และการบริหารจัดการวิจัย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในกรณีนี้ การกำหนดทิศทางการวิจัยในอนาคตจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators) ที่ชัดเจนเรื่องการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ รวมถึงต้องส่งเสริมให้การวิจัยมุ่งเน้นผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ (Impact) ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่ต้องเกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

สำหรับปัญหาเรื่องการบริหารจัดการงานวิจัยทางการศึกษานั้น ต้องมีการปรับปรุงใหม่ โดยสร้างกลไกที่จะนำผลผลิตของงานวิจัยไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งเรื่องนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากองค์กรที่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการ เช่น สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มาช่วยในการพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยทางการศึกษา เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในเรื่องของการปรับระบบทรัพยากรและการลงทุน การกำหนดทิศทางการวิจัย การพัฒนานักวิจัย การสร้างเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้อง และบูรณาการร่วมกัน

การพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้
 นายมานะ สุตสงวน มีความเห็นว่า ผลการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการปรับปรุงพฤติกรรมของเด็ก จำเป็นต้องมีการแปลผลการวิจัยให้เข้าใจง่ายและเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติ ได้

นายอมเรศ ศิลาอ่อน มีความเห็นว่าปัญหาจำนวนนักวิจัยดีเด่นด้านการศึกษา และผลการวิจัยทางการศึกษาที่มีจำนวนน้อยนั้น มาจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ไม่มีความต้องการงานวิจัยทางด้านการศึกษาที่ชัดเจน 2) ไม่มีความเปลี่ยนแปลงของการศึกษาไทยที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีความต้องการการวิจัยทางการศึกษา เนื่องจาก การวิจัยมักเกิดขึ้นจากความต้องการการเปลี่ยนแปลง เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่ม

วิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้มีผลงานการวิจัยมาก ดังนั้น ความต้องการการวิจัยทางการศึกษา จึงต้องเกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเช่นเดียวกัน

นายอำพล จินดาวัฒนะ มีความเห็นดังนี้

1) การวิจัยทางการศึกษาควรแบ่งเป็น 2 ส่วน เหมือนกับด้านการแพทย์และสาธารณสุข ส่วนที่หนึ่ง คือ การวิจัยระบบการศึกษาและระบบการเรียนรู้ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากการเป็นผู้นำไปสู่การปฏิรูประบบ การปรับเปลี่ยนกลไกและโครงสร้างต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนไป ส่วนที่สอง คือการวิจัยทางการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งใน(ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษาที่นำเสนอ ยังไม่ได้ชี้ให้เห็นทิศทางของการดำเนินการทั้งสองส่วนอย่างชัดเจน

2) ควรปรับแก้ข้อความที่เขียนไว้ในเอกสาร เพื่อให้มีความหมายในภาพกว้าง เช่น วิสัยทัศน์ ไม่ควรระบุเรื่องการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากเป็นข้อความที่มีความหมายแคบกว่าการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายรวมถึงการแข่งขันอยู่แล้ว ดังนั้น ข้อความที่ใช้ อาจใช้คำว่าเพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุข หรือเพื่อสันติสุข สันติภาพ

นอกจากนี้ ควรเพิ่มยุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมการวิจัยที่เน้นฐานชุมชน ฐานชีวิต ฐานคน เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งจะมีผลต่อสังคมโดยรวม ให้มีความเข้มแข็งและอยู่เย็นเป็นสุข

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ศาสตราจารย์ภาวิฑู ทองโรจน์) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลจำนวนนักวิจัยซึ่งปรากฏว่าไม่มีนักวิจัยดีเด่นด้านการศึกษา ทั้งที่ในความเป็นจริงงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกด้านการศึกษามีเป็นจำนวนมาก

นายสมชาย วุฒิปรีชา มีข้อเสนอ 3 ประการดังนี้

1) หน่วยงานในประเทศทุกกระทรวง ทบวง กรม ควรร่วมกันจัดทำลำดับรายชื่อหัวข้อการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้เห็นความต้องการงานวิจัยของแต่ละภาคส่วน ทั้งนี้ ลำดับรายชื่อหัวข้อเหล่านี้ต้องถือเป็นความสำคัญลำดับต้นของการวิจัย

2) ผลงานวิจัยและจำนวนนักวิจัยอาจจะมาจาก 3 แหล่ง คือ

2.1) นักศึกษาปริญญาเอกทุนรัฐบาลที่ไปศึกษาต่างประเทศ ต้องกำหนดให้ทำการวิจัยจากหัวข้อการวิจัยที่เป็นความต้องการของหน่วยงานในสาขาที่ตนเองศึกษาอยู่ ทั้งนี้ หน่วยงานต้องสนับสนุนข้อมูลสำหรับการวิจัยกล่าวด้วย

2.2) อาจารย์ในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต้องกำหนดให้อาจารย์ทุกคนมีผลงานวิจัยเป็นตัวกำหนดผลงานนอกจากงานสอน

2.3) ข้าราชการที่ต้องเสนอผลงานเพื่อประเมินลงในตำแหน่งที่สูงขึ้น อาจเลือกหัวข้อการประเมินจากลำดับหัวข้องานวิจัยที่จัดทำไว้แล้ว เพื่อให้ผลงานที่นำไปใช้ประเมิน สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้อีกทางหนึ่ง

รองปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช) มีความเห็น ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนโยบายการวิจัยทางการศึกษา คือ การสร้างเครือข่าย-ชุมชนวิชาการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องของ การพัฒนาบุคลากรหรือนักวิจัย โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือซึ่งกันและกัน

2) ผลการวิจัยของนิสิต นักศึกษา จะสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ ต้องพัฒนาระบบการวิจัยให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกำหนดปัญหาการวิจัยกับแนวทางที่จะนำไปใช้ประโยชน์

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยทางการศึกษา ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ประโยชน์ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถเผยแพร่และแลกเปลี่ยนกันได้กว้างขวางมากขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้ด้วย

นายวิศิษฐ์ ศรีวัชรรัตน์ มีความเห็น ดังนี้

1) การพัฒนานักวิจัยทางการศึกษา ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาตามยุทธศาสตร์ที่ 3 ต้องพัฒนาบุคลากรตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งประเภทสามัญและอาชีวศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะครู/อาจารย์ที่สอนระดับประถมและมัธยมศึกษา ควรสามารถทำวิจัยในระดับห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนได้

2) ผลตอบแทนการทำวิจัยที่ค่อนข้างต่ำเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ไม่จูงใจให้มีการทำงานวิจัยทางการศึกษา

3) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องมีมาตรการจริงจังในการกำหนดให้บุคลากรทางการศึกษาต้องทำการวิจัย นอกเหนือจากการสอน

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์) มีข้อเสนอเพื่อการปรับแก้เอกสาร ดังนี้

1) วิสัยทัศน์ ขอให้พิจารณาเพิ่มข้อความเพื่อสร้างสันติสุขและเกียรติภูมิของชาติหรือของประเทศในสังคมโลก เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากคำว่าเกียรติภูมิ มีความหมายถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน การพึ่งตนเองและไม่เบียดเบียนผู้อื่น

2) วัตถุประสงค์ ควรเรียงลำดับความสำคัญใหม่ ดังนี้

2.1) เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของงานวิจัยทางการศึกษา ให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ (ข้อ 2 เดิม)

2.2) เพื่อพัฒนานักวิจัยทางการศึกษา ... และทักษะในการทำวิจัย และเพื่อนำผลการวิจัยเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการทำงานวิจัยต่อเนื่อง(ข้อ3 รวมกับข้อ 4 เดิม)

2.3) เพื่อสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัยทางการศึกษาให้เหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมให้นักวิจัยทางการศึกษาเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ(ข้อ 1 เดิม ปรับใหม่)

2.4) เพื่อพัฒนาระบบการวิจัยทางการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพ (ข้อ 5 เดิม)

ระหว่างการอภิปราย นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ขอรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปพิจารณาปรับปรุงเอกสารให้มีความเหมาะสม และครอบคลุมข้อเสนอแนะของกรรมการให้มากที่สุด

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ มีความเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการวิจัยทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบประเมินคุณภาพการวิจัยทางการศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เขียนไว้ในลักษณะที่กว้างมาก โดยที่ยังไม่ได้มีการระบุถึงการสร้างฐานข้อมูล การสร้างแหล่งเรียนรู้ หรือการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาระบบการบริหาร

นอกจากนี้ การสร้างระบบการบริหารจัดการอาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนางานวิจัย ถ้าการทำงานวิจัยต้องถูกกำหนดให้เป็นไปตามกรอบของการของบประมาณ ซึ่งจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อความคิดริเริ่มทางการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ต้องระบุว่าเป็นการพัฒนา ระบบบริหารจัดการส่งเสริมการวิจัย ซึ่งอาจเป็นรูปแบบของการให้ทุนหรือยกย่องเชิดชูเกียรตินักวิจัยหรือผลงานวิจัยเท่านั้น

ประชาชนเห็นด้วยว่าประเด็นการเขียนเอกสารให้ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้นั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจาก(ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษา นี้ เมื่อผ่านการพิจารณาจากกรรมการสภาการศึกษาแล้วจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนั้น การเขียนเอกสารจึงต้องมีความชัดเจน และเมื่อครบ.มิมติแล้วต้องนำไปปฏิบัติได้

ตัวอย่างเช่น เป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา การศึกษาของประเทศจากภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการศึกษา ต้องมีเหตุผลและข้อมูลสนับสนุนที่ชัดเจน โดยศึกษาว่า ประเทศอื่นตั้งงบประมาณรายจ่ายเรื่องการวิจัยเป็นสัดส่วนเท่าใดของงบประมาณ และต้องดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างไรจึงจะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคต รวมถึงต้องบอกได้ว่าผลประโยชน์จากการวิจัยที่จะได้รับคืออะไร

ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน มีข้อเสนอในการปรับแก้เอกสาร ดังนี้

1) วิสัยทัศน์ที่เขียนไว้ อาจทำให้มีข้อโต้แย้งได้ว่าเกินความจริง เนื่องจากการสร้างสังคมฐานความรู้ มีปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดสังคมดังกล่าว 4 ประการ คือ การนำไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาทรัพยากร (Resource Development) การวิจัยและพัฒนา (R&D) และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นเพียงหนึ่งในสี่ของปัจจัยในการสร้างสังคมฐานความรู้เท่านั้น แต่ไม่ใช่ทั้งหมด

2) การตั้งเป้าหมาย ข้อ 1 ควรตั้งให้เป็นตัวชี้วัดที่เป็นสากล เพื่อให้สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่นได้

เป้าหมายข้อ 2 ควรปรับข้อความให้เป็น มีการวิจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา การศึกษาและการประเทศ โดยการบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และบูรณาการระหว่างการศึกษาศาสตรา ศิลปวัฒนธรรม

3) ยุทธศาสตร์ที่ 1 เรื่องการปรับระบบทรัพยากรการลงทุน ขณะนี้มีปัญหาที่เกิดขึ้นจริง 2 ส่วนคือปัญหาของการขาดงบประมาณทำการวิจัยและปัญหาของการใช้

จ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะจากภาครัฐซึ่งเป็นงบประมาณรายปี ทำให้ไม่คล่องตัวในทางปฏิบัติ และทำให้ผลการวิจัยไม่สามารถส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการเขียนยุทธศาสตร์จึงควรเน้นที่ความคล่องตัวของการใช้งบประมาณ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการพัฒนานักวิจัย มีความเห็นว่าควรเขียนในประเด็นที่ต้องการสร้างนักวิจัยเพิ่มขึ้น โดยการทำให้บุคลากรในวงการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ผลิตงานวิจัย และผู้บริหารงานวิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย มากกว่าเน้นการพัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีความสามารถทางการวิจัย ซึ่งเป็นไปได้ยาก

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เรื่องการพัฒนาระบบบริหารการจัดการ ควรมีการวางระบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่จะทำให้ผู้สนใจเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รวมทั้งมีช่องทางสำหรับนักวิจัยในการนำเสนอผลงานวิจัย เพื่อให้ผลการวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

4) ประเด็นเรื่องความต้องการการวิจัยทางการศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือนักศึกษาปริญญาเอกไม่ใช่กลุ่มที่สามารถบอกความต้องการการวิจัยที่แท้จริงได้ โดยเฉพาะนักศึกษาปริญญาเอก หากมีเป้าหมายให้นักศึกษาทำการวิจัยโดยมีเงื่อนไขมากเกินไป จะทำได้ยาก ในกรณีนี้นักศึกษาหรือนักวิจัยฝึกหัดจะทำได้ผลต่อเมื่ออาจารย์ที่เป็นผู้ดูแลวิจัยทำงานวิจัยต่อเนื่องเป็นที่วิจัย โดยแบ่งงานวิจัยเป็นโครงการให้นักศึกษาดำเนินการ เมื่อได้ผลงานแต่ละโครงการแล้วนำไปสังเคราะห์เป็นผลการวิจัย ซึ่งอาจใช้เวลาในการวิจัยนานหลายปี

นอกจากนี้ ความต้องการการวิจัยทางการศึกษาต้องถือเป็นข้อเสนอยุทธศาสตร์หนึ่งในนโยบายการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งต้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนแรกต้องมีหน่วยงานที่มาร่วมกำหนดความต้องการการวิจัยร่วมกัน เช่น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น ส่วนที่สอง เป็นความต้องการที่มาจากนักวิจัยเอง เนื่องจากนักวิจัยต้องมีเสรีภาพและมีสิทธิในการคิดริเริ่มการวิจัยของตนเอง และบอกความต้องการเพื่อให้ทิศทางในการสนับสนุนชัดเจนมากขึ้น

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีความเห็นและข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ

1) การกำหนดเป้าหมายต้องเชื่อถือได้และควรระบุเป้าหมายเชิงสากล โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ ต้องกำหนด เป็นสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product) และการกำหนดเป้าหมายงบประมาณต้อง

เชื่อมโยงกับจำนวนนักวิจัยและความต้องการการวิจัยด้วย จึงจะมีความน่าเชื่อถือได้สำหรับการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

2) เป้าหมาย ข้อ 3 ที่ให้ผลการวิจัยทางการศึกษา ที่เผยแพร่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต้องผ่านมาตรฐานคุณภาพของการวิจัย นั้น มีความเห็นว่าผลการวิจัยที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพทั้งหมด ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงควรเน้นที่ระบบตรวจสอบมาตรฐานที่ดีของผลการวิจัยที่จะนำไปเผยแพร่มากกว่าปริมาณผลการวิจัยที่ผ่านมาตรฐาน

ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ มีความเห็นและข้อเสนอแนะรวม 5 ประเด็น คือ

1) การนำเสนอสถิติของผู้สำเร็จสาขาวิจัยการศึกษา ควรหมายถึงผู้ที่จบสาขาอื่นด้วย เช่น สถิติการศึกษา วัตถุประสงค์และประเมินผล การบริหารการศึกษา ไม่นับเฉพาะผู้ที่จบสาขาวิจัยทางการศึกษาเท่านั้น

2) (ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษา ควรกำหนดนิยามคำว่า วิจัยทางการศึกษาให้ชัดเจน รวมถึงคำที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น การวิจัยระบบการศึกษา

3) การวิจัยทางการศึกษา จำเป็นต้องมีองค์กรที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเรื่องการวิจัยระบบการศึกษา

4) นโยบายและทิศทางการวิจัยการศึกษาในอนาคต ควรมีลักษณะที่เป็นสหวิชาการทางการศึกษา คือการวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทางสังคมศาสตร์ ไม่ใช่การวิจัยทางการศึกษาอย่างเดียว

5) คำสำคัญที่เป็นจุดเด่นของการวิจัยการศึกษา และควรเพิ่มเติมใน(ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษาตามความเหมาะสม คือ การวิจัยการศึกษาเป็นวิธีเรียนรู้ และการวิจัยเป็นวิถีชีวิตที่สามารถสร้างสังคมฐานความรู้ได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ มีความเห็นว่ายุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการพัฒนานักวิจัยทางการศึกษา นั้น เป็นหัวใจสำคัญของนโยบายนี้และเป็นมุมมองใหม่ เนื่องจากแต่เดิมการวิจัยการศึกษามองว่าเป็นเชิงวิชาการ(Academic Research) ซึ่งผลการวิจัยไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปฏิบัติได้ เพราะหัวข้อการวิจัยเกิดขึ้นจากส่วนกลางเป็นผู้กำหนด แต่ในนโยบายที่นำเสนอนี้ เน้นการพัฒนานักวิจัยในระดับรากหญ้า คือครูและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งทำวิจัยเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน เป็นการวิจัยเพื่อสร้างความรู้ ดังนั้นความต้องการการวิจัยจึงเกิดขึ้นจากปัญหาของการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนานักวิจัยทางการศึกษาต้องชัดเจนว่าทำอะไร
จึงจะสนับสนุนพลังของครู และผู้บริหารการศึกษาให้สามารถใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ
ประกันคุณภาพในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเห็นด้วยว่าควรมีองค์กรที่รับผิดชอบ
การวิจัยทางการศึกษาโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอตัวเลขนักวิจัยทางการศึกษาซึ่งเป็น
ตัวเลขของสภาวิจัยแห่งชาติ ว่าอาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่สะท้อนภาพที่แท้จริงของประเทศ

ประธานกล่าวสรุปว่า ขณะนี้รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเรื่องการวิจัยทุกรูปแบบ
ซึ่งเห็นได้จากงบประมาณของรัฐบาลเรื่องการวิจัยซึ่งเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.2 ของ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น (ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษานี้จึงถือ
ว่ามีความสำคัญ ซึ่งโดยภาพรวมนับว่ามีความครอบคลุมประเด็นสำคัญต่าง ๆ
เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้การนำ(ร่าง)นโยบายฯ ดังกล่าวนี้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้
ความเห็นชอบก่อนนำมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ จึงจำเป็นต้องมีการปรับแก้
เอกสารให้ชัดเจนตามความเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการ เช่น

1) การกำหนดนิยามของคำว่า การวิจัยทางการศึกษา ซึ่งอาจมีความหมาย
กว้างกว่าการวิจัยเฉพาะสาขาการศึกษา

2) การกำหนดตัวชี้วัดต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ ให้ใกล้เคียงกับความเป็น
จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เป้าหมายที่กำหนด
งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาเป็นร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ด้านการศึกษา เป้าหมายที่กำหนดให้ผลการวิจัยทางการศึกษาที่เผยแพร่ไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 80 ต้องผ่านมาตรฐานคุณภาพ ตามข้อเท็จจริงแล้วสามารถทำได้หรือไม่
เป็นต้น

3) การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ต้องเขียนทิศทางการวิจัยให้มีลักษณะที่นำไปสู่
การปฏิบัติได้ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณการวิจัยที่ต้องมีความต่อเนื่อง

ท้ายที่สุด เมื่อ(ร่าง)นโยบายการวิจัยทางการศึกษาผ่านความเห็นชอบ เป็นมติ
คณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณก็จะรับหลักการไปดำเนินการต่อไปได้

มติ

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบหลักการ (ร่าง) นโยบายการวิจัยทางการศึกษาโดย
มอบหมายให้อนุกรรมการสภาการศึกษาด้านวิจัย ติดตาม และประเมินผล ปรับแก้

เอกสารตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม และนำเสนอสภาการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อทราบ : 5.1 (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา (นางสุทศศรี วงษ์สมาน) นำเสนอ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 สรุปได้ดังนี้

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 โดยในส่วนของนโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ระบุจะเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา ประกอบกับคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548 ได้ให้ความเห็นชอบแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551 และให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี เพื่อถ่ายทอดนโยบายรัฐบาลและกลยุทธ์หลักสู่การปฏิบัติ

แผนการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าว ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์หลักในการบริหารราชการแผ่นดิน รวม 9 ประเด็น ซึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ข้อ 2 ก ได้กำหนดกลยุทธ์หลักที่สำคัญ คือให้เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมอบให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ (ร่าง) Roadmap ดังกล่าวคือ 1) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548 – 2551 ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 2) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน / โครงการ ของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูปการศึกษาไทย และ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาไทย

การจัดทำ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548 – 2551 มีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ให้คนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นคนดี มีคุณภาพ มีศักยภาพความสามารถในการแข่งขัน และมีคุณธรรม จริยธรรม สู่สังคมฐานความรู้ โดยมีเป้าหมาย ปี 2551 คือ 1) ประชากรไทยมีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี 2) ร้อยละ 50 ของกำลังแรงงานมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

(ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548 – 2551 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลักและ 13 มาตรการ/แนวทางการดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา บุคลากร และกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบทั้งในและนอกระบบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 มาตรการ ได้แก่

1) ยกกระดับการศึกษาของคนไทยให้สูงขึ้น และการพัฒนาระบบการเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

2) ยกกระดับวิชาชีพรวมทั้งผลิตและพัฒนาศักยภาพ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับให้สูงขึ้นสู่มาตรฐานโลก

4) เร่งรัด กระจายอำนาจการศึกษาให้กับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา การเตรียมความพร้อม และการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์หลักที่ 2 จัดการวางแผนเสริมสร้างเด็ก เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีมาตรการในการดำเนินการ คือ จัดหน่วยเคลื่อนที่เข้าหาชุมชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการพัฒนาให้มีความรู้ จริยธรรม (เริ่มตั้งแต่แรกเกิด)

กลยุทธ์หลักที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ การศึกษาวิจัย และนวัตกรรมใหม่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งในและนอกระบบ ประกอบด้วย 2 มาตรการ คือ

1) เร่งสร้างสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ แหล่งบริการองค์ความรู้ รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

2) ศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งในระบบ และนอกระบบ รวมทั้งการเสริมสร้างทรัพย์สินทางปัญญา

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการและสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย 2 มาตรการ คือ

1) เร่งผลิตและพัฒนากำลังคน และฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก

2) ขยายระบบทวิภาคี และสหกิจศึกษา และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ และสถาบันการศึกษาในรูปแบบหลากหลาย

กลยุทธ์หลักที่ 5 สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยระบบและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ

- 1) จัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (ICL) เพื่อเพิ่มโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้และการให้บริการการศึกษาด้วยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 4) เร่งรัด ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายการศึกษา รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เงินอุดหนุน และสิทธิประโยชน์อื่นแก่ผู้จัดการศึกษา หรือสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากกลยุทธ์หลักและมาตรการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ประชุมร่วมกับองค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการ ในการพิจารณากำหนดหน่วยงานรับผิดชอบประสานงานหลักในแต่ละมาตรการ / แนวทาง เพื่อให้มีการนำ Roadmap การปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติในช่วง 4 ปี (พ.ศ. 2548 – 2551) รวมทั้งกำหนดชุดโครงการ / โครงการ และเป้าหมายปี 2551 โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ โครงการที่เป็นนวัตกรรม โครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกส่วนในสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548 – 2551 เพื่อโปรดทราบ และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ก่อนปรับแก้และนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนายกรัฐมนตรีต่อไป

(รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบการประชุมตามระเบียบวาระที่ 5.1)

ประธาน มีความเห็นว่า Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทยเป็นเรื่องสำคัญ และมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณาหลายเรื่อง จึงขอให้กรรมการทุกท่านนำเอกสารไปศึกษารายละเอียดให้ชัดเจนและนำกลับมาพิจารณาในที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ ยังมีความเห็นว่า Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย ที่สกศ. นำเสนอในวันนี้เป็นภาพรวมของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของไทยทั้งหมด ในขณะที่หน่วยงานหลักอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ จะต้องจัดทำ Roadmap ของแต่ละองค์กรไปพร้อมกัน โดยองค์กรที่ดำเนินการแล้ว เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำ Roadmap ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียดการ

ดำเนินงานของหน่วยงาน ในลักษณะที่มีการระบุถึงบทบาทภาระหน้าที่ในการดำเนินงาน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะใช้ดำเนินงาน ทั้งนี้ หน่วยงานที่ยังไม่ได้จัดทำ Roadmap ก็จำเป็นต้องจัดทำ และควรได้มีโอกาสมานำเสนอในที่ประชุมสภาการศึกษาด้วย เพื่อให้เห็นทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของไทยทั้งหมดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายอมเรศ ศิลาอ่อน ขอให้ทบทวนตัวเลขในแผนผัง (Mind Map) ในส่วนของชุดโครงการ/โครงการ (เป้าหมายปี 2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของเอกชน ที่ระบุว่า “สัดส่วนผู้เรียนเอกชน : รัฐ เท่ากับ 20 : 80” ถ้าเป็นไปได้ขอให้ปรับเป็น 30 : 70 และในเรื่องขยายระบบความร่วมมือ ระบบทวิภาคี... ที่ระบุว่า “สัดส่วนผู้เรียนทวิภาคีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30” นั้น ถ้าเป็นไปได้ขอให้ปรับเป็น 50 : 50 ทั้งนี้เพื่อผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น

ทั้งนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายรุ่ง แก้วแดง) ชี้แจงเรื่องตัวเลขที่เป็นเป้าหมายใน Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย 2 ประเด็น คือ 1) ประชากรมีการศึกษาเฉลี่ย 9.5 ปี และ 2) แรงงานร้อยละ 50 มีการศึกษามัธยมศึกษาขึ้นไป ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่มีเป้าหมายค่อนข้างสูง แต่กำหนดไว้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องพิจารณาดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายนี้ให้ได้ เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ต้องใช้นวัตกรรมต่าง ๆ ที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมา โดยมีการระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 5 หน่วยงาน ร่วมกันดำเนินงานและผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

มติ

ที่ประชุมรับทราบ (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548- 2551 โดยประธานมอบหมายให้คณะกรรมการไปศึกษา (ร่าง) Roadmap การปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2548-2551 และนำกลับมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

5.2 การประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา (นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์) นำเสนอรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

การประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ระยะเวลาที่ดำเนินการ คือ ระหว่างเดือนตุลาคม 2546 ถึงเดือนกันยายน 2547 โดยวิธีการประเมิน เป็นการวิจัยภาคสนามโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 198 คน ครูผู้สอน จำนวน 745 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1,851 คน และนักเรียน จำนวน 2,192 คน

ผลการประเมิน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีคอมพิวเตอร์ 16 เครื่องต่อโรงเรียน คิดเป็นอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ต่อ 1 ห้องเรียน เท่ากับ 1:0.80 โรงเรียนขนาดกลาง มีคอมพิวเตอร์ 29 เครื่องต่อโรงเรียน คิดเป็นอัตราส่วนนักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ต่อ 1 ห้องเรียน เท่ากับ 1:1.04 และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีคอมพิวเตอร์ 73 เครื่องต่อโรงเรียน คิดเป็นอัตราส่วน นักเรียนต่อคอมพิวเตอร์ต่อ 1 ห้องเรียนเท่ากับ 1:1.70

อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบจำนวนคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับภาคอื่นๆ พบว่า กรุงเทพมหานครมีจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ได้จริงโดยเฉลี่ย 104 เครื่องต่อโรงเรียน และมีห้องคอมพิวเตอร์เฉลี่ย 3 ห้องต่อโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนในภาคอื่นๆ มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ได้จริงไม่เกิน 40 เครื่องต่อโรงเรียน และมีห้องคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อโรงเรียน

สำหรับโรงเรียนที่มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โรงเรียนจำแนกตามภาค พบว่า กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนที่มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โรงเรียนมากที่สุด คือ ร้อยละ 84.6 รองๆ ลงมาคือ โรงเรียนในภาคเหนือมีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โรงเรียนร้อยละ 67.5 โรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 61.3 โรงเรียนในภาคใต้ ร้อยละ 57.1 และที่น้อยที่สุดคือโรงเรียนในภาคกลางร้อยละ 41.7

ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ ในภาพรวมทั้งประเทศ บุคลากรในโรงเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์ได้ดีมีประมาณร้อยละ 63 โดยบุคลากรที่ใช้ อินเทอร์เน็ตเป็น มีร้อยละ 29.6 มีอีเมลส่วนตัวร้อยละ 18.5 มีความรู้ในการผลิตสื่อ ร้อยละ 18.5 มีความรู้ในการบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 7.4

ส่วนครูที่สอนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนนั้น ในภาพรวมทั้งประเทศมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุดคือร้อยละ 74.8 รองลงมาคือ ปริญญาโทร้อยละ 8.3 ส่วนครูที่สำเร็จ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีประมาณร้อยละ 7.3

ความรู้ความสามารถของนักเรียนในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่านักเรียนมีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ร้อยละ 80.90 และเมื่อพิจารณาในรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานคร นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้มากที่สุดคือ ร้อยละ 97.20

สำหรับนักเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้าน ในภาพรวมทั้งประเทศนักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 37.80 ของนักเรียนทั้งหมด โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าวสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 35.80 และเมื่อจำแนกรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานคร นักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้านมากที่สุดคือ ร้อยละ 84.90 ใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 73.90 รองๆ ลงมาคือภาคเหนือ นักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้านร้อยละ 48.80 ใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 43.60 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 33.20 ใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 27.70 ภาคกลางร้อยละ 29.70 ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ร้อยละ 24.40 และสุดท้ายคือ ภาคใต้ นักเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้านร้อยละ 19.30 ใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 19.20

สำหรับการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์นั้น นักเรียนร้อยละ 66.80 ของนักเรียนทั้งประเทศใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์รายงาน รองลงมา ประมาณร้อยละ 52.60 ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเล่นเกม ร้อยละ 34.60 ใช้เพื่อการวาดภาพ และร้อยละ 34.20 ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการหาข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความรู้

การประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาคั้งนี้ ประเมินโดยพิจารณาตามหลักการบริหารซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน รวม 28 ตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ซึ่งในที่นี้ หมายถึง คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ รวมทั้ง โปรแกรมที่ใช้ในการเรียนการสอน (2) งบประมาณ หมายถึง งบประมาณที่ได้รับ จัดสรรจากรัฐและที่ได้รับจากแหล่งอื่นๆ (3) บุคลากร หมายถึง ครูอาจารย์ที่สอน คอมพิวเตอร์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (4) การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการในด้านต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน

สำหรับผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ คือ มีคะแนนการประเมินเท่ากับ 51.22 คะแนน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ คอมพิวเตอร์ล้าสมัย ประสิทธิภาพต่ำมาก 2) ขาดครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์โดยตรง 3) งบประมาณไม่เพียงพอกับการดำเนินงานด้านสื่อคอมพิวเตอร์ 4) ไม่มีเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา และ 5) ไม่มีซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ

ดังนั้นข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ควรเปิดประเด็นเรื่องการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ 2) สนับสนุนให้แต่ละโรงเรียนมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ (Hardware & Software) และ บุคลากร (Peopleware) 3) ให้สถานศึกษาจัดทำแผนที่เชิงกลยุทธ์ (Strategic Map) ในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อโปรดทราบและให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายต่อไป

(รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบการประชุมตามระเบียบวาระที่ 5.2)

มติ

ที่ประชุมรับทราบรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 ผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา นำเสนอผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษา สรุปได้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกันดำเนินโครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการศึกษา เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในการจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นต้นแบบที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งจะช่วยให้การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุผลสำเร็จ

การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษา มีหลักเกณฑ์การพิจารณา คือ 1) จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามความพร้อม สอดคล้องกับความต้องการในท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในด้านงบประมาณ วิชาการ ร่วมเป็นกรรมการ ให้คำปรึกษา กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา และ 3) การบริหารจัดการศึกษาโดยมีโครงสร้างองค์กรภายในรองรับ มีแผนการเตรียมความพร้อม/แผนการพัฒนาการศึกษาและมีการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

ผลการคัดเลือก แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม รวม 34 แห่งทั่วประเทศ ประกอบด้วย

1. เทศบาล (ที่มีโรงเรียนในสังกัด) รางวัลดีเด่น คือ 1) นครภูเก็ต 2) เมืองเพชรบุรี และ 3) นครอุบลราชธานี รางวัลชมเชย คือ 1) นครยะลา 2) นครศรีธรรมราช 3) เมืองกระบี่ 4) เมืองพัทลุง 5) ตำบลกบินทร์ ปราจีนบุรี และ ตำบลนางรองบุรีรัมย์

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) รางวัลดีเด่น คือ 1) อบจ.สมุทรปราการ 2) อบจ.ตรัง และ 3) อบจ. แม่ฮ่องสอน รางวัลชมเชย คือ 1) อบจ.กำแพงเพชร 2) อบจ. เพชรบูรณ์ และ 3) อบจ. ลพบุรี

3. เทศบาล (ที่ไม่มีโรงเรียนในสังกัด) รางวัลดีเด่น คือ 1) นครปากเกร็ดนนทบุรี 2) ตำบลบ้านดุง จ. อุตรธานี 3) เมืองสระแก้ว จ.สระแก้ว และ 4) ตำบลร่องกวาง จ. แพร่ รางวัลชมเชย คือ 1) ตำบลกงไกรลาศ สุโขทัย 2) ตำบลไร่เก่าประจวบฯ 3) ตำบลแม่ปู่ ลำปาง 4) ตำบลเมืองแกลง ระยอง และ 5) ตำบลสามเงา ตาก

4. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รางวัลดีเด่น คือ 1) อบต.ท่าก้อ เชียงราย 2) อบต. เวียง เชียงใหม่ และ 3) อบต. ท่าข้าม สงขลา รางวัลชมเชย คือ 1) อบต. บ้านกลาง ลำพูน 2) อบต. เขาสามยอด ลพบุรี 3) อบต. บึงยี่โถ ปทุมธานี 4) อบต. วัดพริก พิษณุโลก 5) อบต. สวະถီ ขอนแก่น 6) อบต. โนนข่า ขอนแก่น 7) อบต. นาขาม กาศสินธุ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอเพื่อโปรดทราบผลการคัดเลือก และผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษา และสำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษาจะร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดงานประกาศ
เกียรติคุณ เพื่อยกย่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษาต่อไป
(รายละเอียดแสดงในเอกสารประกอบการประชุมตามระเบียบวาระที่ 5.3)

มติ

ที่ประชุมรับทราบผลการคัดเลือกและผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดีเด่นด้านการศึกษา

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
นางโชติกา วรรณบุรี
นางนันทิชา แจ่มนุราช
ผู้จรรายงานการประชุม

นางสิริพร บุญญาพันธ์
รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม